

natio, l. 7. de donat. manumissio, l. 13. de manumiss. rei dominicæ pro alio obligatio, l. 1. §. 1. quæ res pign. dat. liberatio pignoris aut hypothecæ, l. 7. §. 1. quib. modis pign. vel hypoth. quævis alia juris dominici remissio, l. 60. de procur. alienatio quoque rerum domini, quam non exigit ratio administrationis, l. 63. de procurat. junct. l. 12. & ult. de cur. fur. l. 16. C. de procur. l. 1. §. 1. de offic. proc. Cæs.

TEXTUS.

De traditione facta brevis manus.

43 Interdum etiam sine traditione nuda voluntas domini sufficit ad rem transferendam: vel uti si rem, quam tibi aliquis commodaverit, aut locaverit, aut apud te deposuerit, postea aut vendiderit tibi, aut donaverit, aut dotis nomine dederit. Quamvis enim ex ea causa tibi eam non tradiderit; eo tamen ipso, quod patitur tuam esse, statim tibi acquiritur proprietas, perinde ac si eo nomine tibi tradita fuisset (1).

COMMENTARIUS.

I. Dictum est in explicacione §. 40. supra eod. dominia rerum transferri non nudis pactis, sed traditione. Nihil autem interesse, an vere traditio fiat & naturaliter; an ficta & per re-

(1) L. 47. tit. 28. P. 3.

(2) L. 1. tit. 30. d. P. 3. vers. Ca las cosas.

præsentationem. Fictæ traditionis usus in rebus incorporalibus necessarius est, utpote quæ naturaliter traditionem non recipiunt, l. 43. §. 1. hoc tit. pro traditione autem in his est utendi concessio, l. uit. de servit. l. 3. de usufr. (2); in aliis rebus propter commoditatem recepta, quo expeditior esset ratio commerciorum. Et in his rebus fingitur traditio intervenire, si ea vel nota sive symbolo, aut alia re quapiam repræsentetur, vel res geratur brevi manu. De ea, quæ symbolo fit, dicetur §. proximo. Fictione brevis manus traditio fit: Cum celeritatis seu commoditatis gratia fingitur, veram traditionem iterato fieri: ut cum vel rem meam, quæ apud te sit, ex alia causa tibi vendo aut domo, ad quam speciem pertinent exempla hoc §. proposita ex Cajo l. 9. §. 5. eod. vel cum eum, qui mihi dare volebat, aut debebat, jussero tibi dare, l. 3. §. pen. ult. de don. inter vir. & uxor. In 1. casu fingitur, rem tradi mihi a te, & iterum tibi a me: in 2 rem mihi tradi a debitore, & a me tibi.

2 Eadem fictio intervenit & in iis, quæ singulariter circa pecuniam creditam recepta esse, scribit Ulp. l. 15. de reb. cred. sive res geratur inter tres personas, veluti si Titium pecuniam, quam mihi debebat, jusserim Sejo mutuo dare: sive inter duas, puta si convenerit, ut pecuniam, quam tu mihi ex mandati causa

De rerum divis. & acquir. ipsarum dominio. 265

debes, crediti nomine retineas; in ultraque enim hac specie fingitur mihi data pecunia, & a me ad te, aut ad Sejum profecta; quanquam Africanus stricti juris reuinenter fictionem istam non videtur admittere in specie posteriore, vide l. 34. mand. ejusque interpretem Cujac. 8. ad African. Sunt tamen, qui putant, absentiam debitoris impedire fictionem brevis manus, quasi factum fingi non possit jure, nisi & per rerum naturam fieri potuerit, per l. 43. §. 2. de furt. & ideo Ulpiani sententiam admittendam censem, si debitor præsens sit, & paratus pecuniam numerare: Africani, in debitore absente, aut qui pecuniam ad manum non habeat: quippe diserte Africanum loqui de eo, qui epistolam misit ad creditorum, ac proinde de eo, qui absit, D. Don. in d. l. 15. de reb. cred. num. 22. & seqq.

3 Nuda voluntas). Ex comparatione ejus rei, cui hoc loco opponitur, id est, nuda a vera & naturali traditione; quæ causam transferendi sequatur. Nam si nuda sit ab omni non tantum reali, sed etiam ficta & symbolica traditione, sola voluntas dominium transferre non potest. Eodem sensu quarundam rerum possessio animo apprehendi dicitur, l. antep. de adq. poss. nimirum oppositive ad actualem & naturalem apprehensionem.

4 IN HISPANIA absentia, non impedit hanc fictionem,

(1) L. 7. tit. 30. P. 3. junct. l. 47. tit. 28. eod.

Tom. I.

, lex 47. titul. 28. Part. 3.

TEXTUS.

De traditione clavium.

44. Item si quis merces in horreo depositas vendiderit, simul atque claves horrei tradiderit emptori, transfert proprietatem mercium ad emptorem (1).

COMMENTARIUS.

I. Hoc §. agitur de eo generale fictæ traditionis, quæ nota a liqua aut symbolo veram repræsentat, cujus una species propinatur, si mercibus certo loco conclusis, quas dominus mihi traditas velit, claves ejus loci mihi tradantur, l. 9. §. 6. hoc tit. Sunt autem hujus generis & aliæ species, veluti traditio instrumenti, quo tradito res ipsa, de qua alienanda in eo agitur, tradita & translata intelligitur, l. 1. C. de don. (2). Trabium & tignorum obsignatio pro eorum traditione valet, l. 14. §. 1. de per & comm. rei vend. Item custodis appositi, si res non facile loco moveri possint propter magnitudinem ponderis, l. antep. de adq. poss. Potest & sine nota actus aliquis traditionem repræsentare: nam si in re præsenti & aperta dominus eam se mihi tradere dicat, ego sim hoc animo, ut velim possidere; hic placuit, me possessionem nancisci oculis & affectu,

(2) L. 8. tit. 30. P. 3. junct. l. 47. tit. 28. P. 3.

perindeque hoc haberi, ac si p-
dem finibus intulisset, corpore
ac manu rem apprehendissem, l. 1.
§. pen. l. 18. §. 2. de adq. poss. (1).

2 Simil atque claves horrei
tradiderit). Clavibus horrei aut
cellæ traditis, etsi merces inclu-
sæ (frumentum, vinum) oculis
& sensibus non subjiciantur, ea-
rum tamen rerum possessio & do-
minium nobis acquiritur, haud
secus ac si res ipsæ conditæ no-
bis traditæ essent, d. l. 9. §. 6.
l. 74. de contr. empt. Cæterum
hoc ita, si claves traditæ sint
apud ipsum locum, in quo res
conditæ sunt, d. l. 74. (2). Nam
& symbolica traditio talis esse
debet, ut per eam res potestati
nostræ statim subjiciatur; quod
non fit, si alibi claves tradantur.

T E X T U S .

De missilibus.

45 Hoc amplius, interdum
& in incertam personam collata
voluntas domini transfert rei pro-
prietatem: ut ecce, Prætores, &
Consules, cum missilia jactant
in vulgus, ignorant quid eorum quis-
que sit excepturus; & tamen quia
volunt, quod quisque accepit,
eius esse, statim eum dominum
efficiunt (3).

C O M M E N T A R I U S .

1 Etsi regulariter in trans-
latione dominii non minus per-

(1) L. 6. d. tit. 30. P. 3. junct.
d. l. 47.

sona accipientis quam tradentis
certa esse debet, ut affectus ab
utraque parte contrahentium con-
currat, l. 55. de oblig. & act.
evenit tamen interdum, ut domi-
nium per traditionem transeat in
personam accipientis incertam,
veluti cum missilia jactantur aut
sparguntur in vulgus; quod ex-
emplum hoc loco proponitur, &
l. 9. §. pen. eod. etenim qui pecu-
nias suas ita spargit aut projicit,
in nullius certæ personæ destina-
tionem fertur, & plane ignorat,
quis quid earum rerum sit ac-
cepturus. Utique tamen quia palam
est, velle eum, quod quisque ex
sparso apprehenderit, id sibi ha-
bere; æquissimum est & naturali-
rationi consentaneum, ratam ha-
beri domini voluntatem, arg. §. 40.
sup. eod. Poterat videri quod ita
sparsum est pro derelicto habitum,
& ideo apprehendenti cedere jure
occupationis rerum nullius. Sed
magis est, ut ex voluntate domi-
ni traditum sibi accepisse dicamus:
cum in eum fine pecunia
sparsa sit, ut statim appre-
henderetur, & quantum appre-
hensum esset, fieret apprehendens,
qui animo non est is, qui rem
pro derelicto habet.

T E X T U S .

De habitis pro derelicto.

46 Qua ratione verius esse
videtur, si rem pro derelicto a
domino habitam occupaverit quis,

(2) D. l. 7. tit. 30. P. 3.
(3) L. 48. tit. 28. P. 3.

statim eum dominum effici. Pro
derelicto autem habetur, quod do-
minus ea mente abjecerit, ut id
in numero rerum suarum esse nolit;
ideoque statim dominus ejus esse
desinit (1).

C O M M E N T A R I U S .

1 Res pro derelicto habita
est: Quam dominus ea mente ab-
jicit, ut illam in numero rerum
suarum esse nolit: quæ statim
nostra esse desinit, & nullius fit,
ideoque secundum jus de rebus
nullius occupanti conceditur. Per-
tinet igitur hic modus acquirendi
ad inventionem, ut supra quoque
monuimus §. 18. eod. Ad tradi-
tionem referri non potest, ut
specie superior: quia qui rem pro
derelicto habet, quamvis intelligi-
gatur voluisse eam ejus fieri, qui
primus eam sustulerit aut occu-
paverit, l. 5. §. 1. pro derel. non
tamen eam ea mente abjicit aut
deserit, nec laborat, ut alias eam
accipiat, quod facit is, qui pecu-
niam spargit. Sparsio species
donationis est, & liberalitas, qua
qui spargit populum demererit
studet: abjectione autem aut des-
ertione hoc saltē agitur, ut ne
res amplius in bonis sit.

2 Quod dominus ea mente
adjecerit). Duo exigit hæc defini-
tio ut res pro derelicto habita
censeatur: primum ut quis rem
suam amplius suam esse nolit:
tum ut quam non vult amplius
suam esse, eam abjiciat aut de-
serat; alterutrum si desit, domi-

(1) L. 49 & seq. tit. 28. P. 3.

nium non amittitur. Fac ergo,
rem a domino abjici aut deserit,
non ea tamen mente, ut eam a
se amoveat, aut amplius suam es-
se nolit; nihil hic amittitur, §. se-
quent. Fac e converso, nolle am-
plius suam esse; nisi eam abjiciat,
aut si immobilis est, ab ea di-
scedit hoc animo, ut eam amplius
habere nolit, dominus esse non
desinit: in quo dominium differt
a possessione, quæ solo animo a-
mittitur, l. 17. §. 1. de adquir.
poss.

3 Ideoque statim dominus es-
se desinit) Res pro derelicto ha-
bita statim ut abjecta aut deserta
est, nostra esse desinit, quia iis-
dem modis res desinunt esse no-
stræ, quibus nostræ fiunt, l. 1.
pro derel. Unde recte a Juliano
notatur Proculus, qui putabat do-
minium rei pro derelicto habitiæ,
tunc demum a nobis abire, cum
ab alio occupata esset, l. 2. §. 3.
d. tit. Sic enim fieret, ut si quis
eam rem furandi animo abstul-
set, furtum commisso intelligi-
retur, quod est absurdum, l. 43.
§. 5. de furt. Quod si dominus
non sit, a quo res derelicta est,
non fit statim occupantis, sed
poterit, qui occupavit, eam usu-
capere, l. 4. pro derel. Illud con-
stat, pro derelicto habita, ut cæ-
tera quæ nullius sunt, non ac-
quiri ei, qui primus ea videre
coepit & notare oculis, sed qui
prius possessionem eorum na-
ctus sit. Sic Acanthos insula de-
serta adjudicata fuit Chalcidensi-
bus, qui priores intraverant, non

Andriis, qui priores jaculum immiserant, Plutarch. quæst. Græcar. 29. Quoniam possessionis initium est corporis ad corpus adjunctio: qualis circa res mobiles maxime sit manibus, circa res soli pedibus Grot. mar. lib. cap. 2.

4. Quod ad Hispaniam attinet, integra hujus textus doctrina probatur l. 49. & seq. tit. 28. P. 3. ut in margine notavimus. Nec confundas ergo eum Davila hic res desperitas, quas de mostreno nos dicimus, de quibus agitur in l. 2 tit. 22. lib. 10. Nov. Recop. cum rebus pro derelicto habitis: quandoquidem hæc, ut modo vidiimus, illæ sunt quas dominus sponte dejeicit ea mente, ut nolit eas in dominio suo habere, statimque illarum dominus esse desinit: quorum utrumque contra est in rebus de mostreno. Unde istæ in Dictionar. hispan. ling. dicuntur res incerti dominii: propterea quod quisnam sit earum dominus, non appareat: atque ideo non statim ipsarum dominium amittimus; sed lapsus 14. mensium spectandus (in pecoribus 60. dierum, l. 5. tit. 22.); in quo, ut earum inventio in domini notitiam venire queat, peragendas diligenteres inquisitiones præscriptæ in l. 4. tit. 22. quæ quam superflue forent in rebus pro derelicto habitis, nemo non videt.

TEXTUS.

De jactis in mare levandæ navis causa. Item de iis, quæ de rheda currente cadunt.

47. Alia sane causa est earum rerum, quæ in tempestate levandæ navis causa ejiciuntur: hæc enim dominorum permanent: quia palam est, eas non eo animo ejiciti, quod quis habere eas nolit, sed quo magis cum ipsa navi maris periculum effugiat (1). Quæ de causa, si quis eas fluctibus expulsas, vel etiam in ipso mari nactus lucrandi animo abstulerit, furtum committit. Nec longe vindetur discedere ab his, quæ de rheda currente non intelligentibus dominis cadunt.

COMMENTARIUS.

1. Ex iis quæ præc. §. dicta sunt, intelligi potuit, pro derelicto habendum non esse, quod dominus non ideo abjecit, quia amplius suum esse non vult, sed alia mente: ac proinde id ejus, qui abjecit, manere, nec fieri apprehendentis. In hoc §. declaratur exemplo rerum in tempestate levandæ navis causa ejectarum.

2. Non eo animo ejici, quod quis eas habere nolit. Qui oborta tempestate levandæ navis gratia res aliquas projiciunt, non hanc mentem habent, ut eas pro derelicto habeant: quippe si inveniunt, ablatores, & si suspicati

(1) D. l. 49. tit. 28. P. 3. l. 7. tit. 9. P. 5.

fuerint, in quem locum ejectæ proximam & principium internum, consilium mortis evitandæ. Quia etiam plus voluntarii, quam inviti hujusmodi actiones habent, nisi enim voluntate consentiente fierent; in exequendo ministerium non præberent membra corporis. Consule Arist., 3. Ethic. 1.

4. Quæ de rheda currente cadunt. Comparantur res in tempestate ejectæ, cum his, quæ iter facientibus decidunt de curru, aut quæ imprudentibus excidunt in via, quas cestum est dominorum permanere, eumque, qui alienum quid jacens in via lucri faciendi causa tollit, furti obstringi, in tantum, ut nihil intersit, scivit, an ignoraverit cuius essent: nihil enim ad furtum minuendum facit, quod cuius sit ignoret, d. l. 43. §. 4. quippe cum omnibus sciore debeant, quod suum non est, hoc ad alios modis omnibus pertinere, l. ult. C. unde vi. At si non ut lucretur sustulit, sed redditurusei, cuius id esse postea apparuerit, furti non tenetur. Proinde si nescit cuius sit, recte probeque faciet, si libellum proponat continentem si invenisse, & redditurum ei, qui suum id esse demonstraverit; hoc enim factio palam ostendet, se non nullisse eam rem animo furandi, d. l. 43. §. 7. & seq. Quid ergo, si post hujusmodi libellum propositum, aut (sicubi consuetudo) post insinuationem præconis voce factam, nemō sese offerat, qui rem inventam ut suam repeatat? Poterit inventor, si pauper est, eam sibi cu[m] munere Dei collatam retinere: si dives est, bene & pie fecerit,

si in usus & alimoniam pauperum eam convertat: ita Bart. ad l. 43. §. 4. Illud non ambigitur, posse, si res nondum reperta est, ejus perquirendæ nomine, & peti honeste indicium, & accipi, fac. l. 4. §. 4. de cond. ob turp. ca.

5 Hac eadem in causa sunt etiam bona naufragorum (1), & pecularis etiam poena in eos, qui quid eorum in litus expulsum surripuerunt, nova lege constituta est, publicatio omnium bonorum,

auth. Navigia C. de furt. quæ de- sumpta est ex constitutionibus Friderici secundi de stat. & con- suetudinib. contra Ecclesiæ liber- tatem editis, tollendis, coll. 10.

6 IN HISPANIA quomodo se gerere debeat qui naves naufragas, bona naufragorum, vel res in tempestate ejectas occu- pare intenderit, traditur in l. 1. tit. 8. lib. 9. Nov. Recop. poenæ autem contra aliter facientes statuuntur l. 11. eod.

TITULUS SECUNDUS.

DE REBUS CORPORALIBUS

ET INCORPORALIBUS.

TEXTUS.

Secunda rerum divisio.

1 Quæ de acquirendo jure gentium dominio dicta sunt titulo præcedenti, ea pertinent duntaxat ad acquisitionem rerum corporalium. Sunt autem & res quædam incorporales, quæ & ipsæ in patrimonio suut, & suis quoque modis, prout earum fert natura, tum jure gentium, tum civili singulis acquiruntur. Non est igitur principalis divisio, quæ hoc titulo proponitur, sed subdivisio quædam rerum privatarum, sive earum, quæ in bonis aut patrimonio sunt. Causus hanc principali continententer subjecit in l. 1. §. 1. de rer. divis. unde huc transtulit Justinianus.

Quædam præterea res corporales sunt, quædam incorporales. Corporales hæ sunt, quæ sui natura tangi possunt; veluti fundus, homo, vestis, aurum, argentum, & denique aliae res innumerabiles. Incorporales autem sunt, quæ tangi non possunt; qualia sunt ea, quæ in jure consistunt, sicut hæreditas, ususfructus, usus, & obligationes quoquo modo contractæ. Nec ad rem pertinet quod in hæreditate res corporales continentur: nam & fructus, qui ex fundo percipiuntur, corporales sunt; & id, quod ex aliqua

(1) L. 7. tit. 9. P. 5. vers. Esso mismo.

obligatione nobis debetur, plerumque corporale est, veluti fundus, homo, pecunia: nam ipsum jus hæreditatis, & ipsum jus utendi fruendi, & ipsum jus obligationis incorporale est. Eodem numero sunt & jura prædiorum urbano- rum, & rusticorum, quæ etiam servitudes vocantur (1).

COMMENTARIUS.

1 *Sui natura tangi possunt*). Hoc est, quæ sub tactum cadunt, quas si præsentes sint, corpore & manu apprehendere, cæterisque sensib[us] percipere possumus. Ait autem, hujusmodi res esse fundum, hominem &c. fundum puta Tusculanum, hominem Stichum; res, nimirum singulares & substantias primas. Nam secundæ substantiæ sive universalia a sensibus remota sunt, Arist. 1. Analyt. cap. 31. Utrum autem universalia sint merum opus intellectus & figura phantasiaz, an quid realē essentiam habens, & revera subsistens in rebus singulis, Philosophorum disputatio est.

2 *Aurum, argentum*). Non tantum rude, sed etiam signatum, nummi aurei aut argentei, spectatur quidem in pecunia maxime valor publicus, l. de cont. empt. & respectu hujus valoris nummus nonnumquam oponitur iis rebus, in quibus præter corpus nihil consideratur, ut in l. 46. de cond. ind. Cæterum qui nummos & pecuniam negant aliud esse aut si-

gnificare, quam valorem & quantitatem ipsius, illi vehementer fal- luntur. Utique enim & materia- liter pecunia considerari potest, cum materia pecuniæ, argentum, aurum, fundamentum sit valoris; de quo belle & docte Salmasius lib. de usur. pag. 455. Et corpora etiam in pecunia cogitari posse, non quantitatē duntaxat, testis est Papin. l. 94. §. 1. de solut. Quin Justinianus hoc ipso tit. & Causus l. 1. §. 1. de divis. rer. ex- presse pecuniam inter res corpo- rales numerant. Denique & quid notius, quam nummos æque, ac cætera corpora vindicari posse? Quare si alicubi corpora oppo- nuntur pecuniæ; non opponuntur ei ut non corpori, sed ut cor- pori æstimato.

3 *Qualia sunt quæ in jure consistunt*). In jure consistere dicuntur quæ a jure quodammodo existentiam suam, hoc est, certam ac definitam formam acceperunt: quippe jus civile harum reum naturam quasi pro arbitrio formare potest, cujusmodi potestatem in rebus corporalibus non habet. Atque hoc sensu accipien- dum, quod Fab. & Ang. tradunt, ea dici in jure consistere: *Quæ a jure substantiantur, creantur, & nominantur*. Habent enim utique & veram suam essentiam, suntque omnino entia realia, sicut & quævis alia accidentia.

4 *Sicut hæreditas*). Hæredi- tas universitatem bonorum signi- ficat, in quæ hæres succedit, & quia appellatione sua universim

(1) L. 1. tit. 30. P. 3.

bona omnia & jura defuncti, etiam quibus iste aliis tenebatur, comprehendit, hac consideratione non inepte jus dicitur, l. 119. de verb. sign. Unde Papinianus l. 50. de hæred. pet. Hæreditas, inquit, etiam sine ullo corpore juris intellectum habet. Obligatio quatenus a parte debitoris consideratur, jus non est, sed vinculum juris, quo ille adstringitur ad dandum aliquid aut faciendum, infr. de oblig. in pr. A parte autem creditoris, qui debitorem ita adstrictum habet, non male jus dicitur, quod ex contractu acquiratur, & numeretur in bonis. At enim jus illud non est jus in re, sed tantum ad rem, tribuens creditori actionem in personam duntaxat, non rei vindicationem, & ideo tractatio de obligationibus earumque acquirendarum modis, non est *hujus loci*, in quo Justiniano propositum est docere, quibus modis acquirentur jura in rem dominio non absimilia, sicut ipse aperte significat in §. ult. de usu. & hab. & de obligationibus demum tractare incipit tit. 14. lib. 3. In usu & usufructu, quatenus uterque ut jam constitutus & acquisitus consideratur, plus est: sunt enim hæc jura in re, quæ usuario & fructuario pariunt actionem confessoriā, quæ in rem est, §. 2. infr. de act. De horum constitutione & acquisitione agitur tit. 4. & 5. hujus lib.

5 Nam ipsum jus hæreditatis (v.) Nemo est, qui non intelligat, usumfructum non esse idem, quod sunt ipsi fructus, cum sit jus fruendi, id est, percipiendi

fructum rei. Obligationes quoque, nemo tam fungus est, qui non videat aliud esse, quam res in obligationem deductas. Quis enim putet, rem, quæ veniit, obligationem esse? At quo pacto hæreditas a rebus singulis hæreditariis secernatur, non usque adeo obvium. Quod Justinianus ait, ipsum jus hæreditatis incorporale esse, Caius l. 2. §. 1. de rerum divis. dixit, ipsum jus successio- nis tale esse, & Africanus l. 203. de verb. sign. hæreditatis appella- tionē jus successionis, non singu- lares res demonstrari. Quid ergo? estne hæreditas jus successionis? Si figurate id accipias pro eo jure, quod per successionem ac- quiritur, aut acquiri potest, con- cedo esse. Si proprie, nego. Quid enim aliud est jus successionis, quam jus succedendi? At jus suc- cedendi ex testamento aut lege est, idque hæres habet, priusquam hæreditatem adeat: hæreditatem autem nouante habet, quam eam adierit, l. 151. de verb. sign. §. ult. infr. de hæred. qual. tot. tit. de adquir. hæred. Aliud igitur est jus successionis, aliud hæreditas. Sed estne hæreditas ipsa suc- cessionis? Sane a nostris definitur suc- cessionis in universum jus, quod de- functus habuit, l. 24. de verb. sign. l. hæreditas 62. de div. rer. jur. Verum & hoc improprie dici de hæreditate fatendum est: non enim ipsa hæreditas, sed susceptio hæreditatis successio est; quippe succedere non hæreditatis, sed hæreditis est; unde hæres passim universi juris successor appellatur. Verbo, hæreditas, ut res cæte-

ræ objectum est acquisitionis, & res de qua acquirenda agitur; suc- cessio modus, per quem illa ac- quiritur jus succedendi, jus quo delata acquiri & obtineri potest. Apparet ergo hæreditatem nihil aliud esse, quam: Patrimonium cujusque defuncti cum oneribus; ut tribus verbis definit Grot. 2.

TITULUS TERTIUS.

DE SERVITUTIBUS RUSTICORUM ET URBANORUM

PRÆDIORUM.

Dig. Lib. 8. Tit. 1. & 2. Cod. Lib. 3. Tit. 34. (1).

Servitutis & libertatis no-
mina etiam rebus inanimatis &
brutis tribuuntur, sed per trans-
lationem, & longe alio signifi-
catu, quam cum personæ servi-
re dicuntur in disputatione de
statu hominum seu jure perso-
narum. Illic suo quæque domino
persona servit: libera est: *Quæ*
dominum non habet: at res ser-
vire dicuntur, non quæ domino
suo serviant, sed: *Quæ* domino
suo non omnia officia præstare
possunt, verum quædam præsta-
re coguntur alteri *v* non domi-
no (2); liberæ esse: *Quæ* uni *v*
soli domino omnia præstant; quo
facit l. 90. de verb. sign. Etenim
quod ex re sua percipit dominus,
id ei res ipsa ultero præstare vi-

(1) Tit. 31. P. 3.
Tom. I.(2) L. 1. l. 31. eod.
Mm